

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om överlåtelseskatt ändras så att överlåtelseskatt under vissa förutsättningar inte behöver betalas, om en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse under 2018—2022 till ett privat aktiebolag mot aktier i bolaget överlåter en fastighet som i huvudsak används i verksamhet som överlåtaren bedriver i enlighet med yrkeshögskolelagen eller lagen om yrkesutbildning och det mottagande bolaget eller dess ägare använder fastigheten för sådan verksamhet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2018 och gälla till utgången av 2022.

MOTIVERING

1 Nuläge

Enligt lagen om överlåtelseskatt (931/1996) ska överlåtelseskatt betalas på överlåtelse av äganderätt till fastigheter och värdepapper. Vid överlåtelse av fastigheter utgör skatten 4 procent av köpeskillingen eller värdet av annat vederlag. Vid överlåtelse av aktier i bostadsaktiebolag och vissa fastighetsaktiebolag är skattesatsen 2 och vid överlåtelse av övriga värdepapper 1,6.

I samband med de ändringar i lagstiftningen som trädde i kraft vid ingången av 2007 i anslutning till kommun- och servicestrukturreformen fogades till lagen om överlåtelseskatt en 43 c §. Paragrafen gällde en tidsbunden befrielse från överlåtelseskatt då en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse under 2007—2012 överlät en fastighet som var i dess ägo till en förening eller en stiftelse eller till ett privat aktiebolag mot aktier i bolaget, när dessa bedrev verksamhet enligt tillstånd som avsågs i yrkeshögskolelagen (351/2003) eller enligt tillstånd att ordna utbildning som avsågs i lagen om yrkesutbildning (630/1998) eller i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998).

En av metoderna för att genomföra reformen enligt lagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007) var att stärka servicestrukturerna genom att den service som förutsätter ett större befolkningsunderlag än en kommun sammanfördes. Enligt 5 § 4 mom. i lagen ska en kommun eller ett samarbetsområde som har tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning åtminstone ha ungefär 50 000 invånare. I motiveringen till propositionen (RP 155/2006 rd) hänvisades det även till den utvecklingsplan för utbildning och forskning som statsrådet fastställt för 2003—2008, enligt vilken yrkesutbildningsanordnarna ska bilda tillräckligt stora och mångsidiga eller annars starka, i första hand regionala, utbildningsanordnare.

Syftet med skattefriheten var att främja inbördes strukturarrangemang mellan aktörer som bedriver verksamhet som förutsätter skattefrihet i samband med vilka även det fastighetsbestånd som används för verksamheten överförs. En förutsättning var att den överlåtna fastigheten i huvudsak användes för verksamhet för vilken både mottagaren och överlåtaren hade fått tillstånd. Skattelättnaden gällde enligt 43 c § 4 mom. på motsvarande sätt överlåtelser av lägenhetsaktier som var i sådan användning.

Det ansågs även vara ändamålsenligt att de fastigheter som i och med servicestrukturreformen inte längre behövdes för kommunernas skolväsende kunde överföras så att de började användas inom yrkeshögskoleutbildningen eller yrkesutbildningen, och därför gällde skattefriheten på motsvarande sätt dessa överlåtelser.

Skattefriheten förutsatte enligt 43 c § 2 mom. att kostnaderna för den verksamhet som ordnades i fastigheten kunde räknas till de kostnader som användes som grund för statsandelen i enlighet med 25 och 26 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) eller att en anordnare av grundläggande yrkesutbildning använde fastigheten i huvudsak för yrkesinriktad tilläggsutbildning enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller för arbetskraftsutbildning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012). På detta sätt exkluderades från skattefriheten de fastigheter som användes för yrkeshögskolornas avgiftsbelagda serviceverksamhet och yrkesutbildningens fastigheter, som i huvudsak användes för annan avgiftsbelagd verksamhet än för yrkesinriktad tilläggsutbildning och arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Skattefriheten grundade sig på ett ansökningsförfarande enligt 43 c § 4 mom. Till ansökan om skatteåterbäring skulle fogas en utredning om fastighetens användning före överlåtelser och

därefter samt ett utlåtande av undervisnings- och kulturministeriet om huruvida villkoren för skattefrihet uppfylldes. Om ansökan hade gjorts och utredning lämnats om att villkoren för skattefri överlåtelse var uppfyllda redan innan skatten betalats, kunde Skatteförvaltningen enligt 5 mom. besluta att skatt inte skulle betalas.

I 6 mom. föreskrevs om skyldigheten att i vissa situationer betala återburen skatt eller skatt som inte betalats, om användningsändamålet ändrades eller vid överlåtelse av de aktier som medförde rätt att besitta fastigheten eller lägenheten.

Genom den lag (991/2012) som trädde i kraft vid ingången av 2013 förlängdes skattefrihetens giltighetstid så att den gällde överlåtelser som skedde 2013—2016, eftersom kommunerna inte hade hunnit genomföra alla ägar- och strukturarrangemang som skulle genomföras. Lagen gällde till och med den 31 december 2016.

Riksdagens finansutskott konstaterade i sitt betänkande FiUB 33/2012 rd gällande regeringens proposition RP 125/2015 rd om lagen att bestämmelsen ska tolkas så att skattefriheten också gäller de fall då överlåtare är en medlemskommun i en samkommun som håller på att upplösas men som har tillstånd att bedriva verksamhet och som överlåter en fastighet, som tidigare ägts av samkommunen, till en mottagare som avses i bestämmelsen. I beskattningspraxis har man gått till väga i enlighet med denna tolkning.

2 Behov av ändring och föreslagna ändringar

2.1 Reform av yrkesutbildningen

I enlighet med regeringsprogrammet genomförs från och med 2017 som ett led i reformen av yrkesutbildningen en minskning av nivån på finansieringen av yrkesutbildningen.

I linje med regeringsprogrammet och budgetpropositionen för 2017 (RP 134/2016 rd) minskas finansieringen av yrkesutbildningen från och med 2017 med 190 miljoner euro. Med beaktande av vissa andra åtgärder minskar utbildningsanordnarnas statsandelsfinansiering med i genomsnitt ca 15 procent från 2015 års nivå. Sänkningen av kommunernas pensionsavgift, den i konkurrensviktavtalet avsedda sänkningen av arbetsgivaravgifterna och den tidsbundna nedskärningen av semesterpenningen inom den offentliga sektorn sänker kostnaderna för anordnandet av utbildning. Även nivån på anslagen för arbetskraftsutbildning uppvisar en nedåtgående trend.

Våren 2016 inledde undervisnings- och kulturministeriet ett program för utveckling av anordnarstrukturen inom utbildningen för att säkra serviceförmågan inom och tillgången till yrkesutbildning. Uppgifter om den ekonomiska situationen och de yrkesmässiga och operativa förutsättningarna att ordna utbildning begärdes av alla anordnare av yrkesutbildning. Inom ramen för programmet uppmuntrades anordnare av yrkesutbildning bl.a. till frivilliga sammanslagningar. Ministeriet utredde under hösten 2016 anordnarnas verksamhetsförutsättningar bl.a. med fokus på den ekonomiska bärkraften. Om det på basis av utredningarna ansågs att förutsättningarna att ordna utbildning inte till alla delar uppfylldes, inleddes förhandlingar med anordnarna om nödvändiga åtgärder för att korrigera läget. När det gäller frivilliga sammanslagningar stöder undervisnings- och kulturministeriet anordnarnas egna processer som syftar till strukturell utveckling.

Det finns sammanlagt 166 anordnare av yrkesutbildning. Av dessa är 44 kommuner och samkommuner och 122 är privaträttsliga aktiebolag, föreningar och stiftelser.

Det att anordnarna måste anpassa sig till en minskad finansiering kan antingen kräva att anordnare går samman eller övriga arrangemang, vilket kan leda till ett tungt vägande behov av ägararrangemang i fråga om den fastighetsförmögenhet som används i verksamheten. Skyldighet att betala överlåtelseskatt skulle i samband med arrangemangen leda till merkostnader för anordnarna och försvåra eller helt förhindra strukturarrangemang. Enligt preliminära planer är avsikten att 2018 genomföra vissa frivilliga sammanslagningar eller andra arrangemang. Enligt uppskattning kan det komma att genomföras ett antal sammanslagningar eller andra arrangemang per år även under de följande åren. Att än en gång genomföra skattefriheten i enlighet med den 43 c § som gällde 2013—2016 skulle dock vara problematiskt med tanke på Europeiska unionens regler om statligt stöd, när man beaktar den avgörandepraxis som uppstått i EU-domstolen och de många överträdelseförfaranden som kommissionen inlett mot Finland i fråga om reglerna om statligt stöd efter att det ursprungliga lagförslaget lades fram.

Dessutom offentliggjorde kommissionen den 19 juli 2016 ett tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (2016/C 262/01), nedan *tillkännagivandet*, genom vilket kommissionen ville klargöra nyckelpunkterna vad gäller begreppet statligt stöd i syfte att bidra till en enklare, mer transparent och mer konsekvent tillämpning av detta begrepp i hela unionen. I tillkännagivandet klargörs genom detaljerade hänvisningar till en omfattande rättspraxis kommissionens syn på artikel 107.1 i fördraget, såsom den har tolkats av EU-domstolen och tribunalen.

2.2 Bedömning med tanke på EU:s regler om statligt stöd

Statligt stöd definieras i artikel 107.1 i fördraget som stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Sådant statligt stöd som betalas till enheter som bedriver ekonomisk verksamhet är i princip förbjudet.

Finansieringen av yrkesutbildning grundar sig i praktiken så gott som helt och hållet på offentlig finansiering. I punkt 28 i tillkännagivandet konstateras det med hänvisning till EU-domstolens avgörande att allmän utbildning som anordnas inom ett nationellt utbildningssystem som finansieras och står under tillsyn av staten kan betraktas som en icke-ekonomisk verksamhet.

Utbildningsanordnarna kan dock ordna även annan utbildning på kommersiella grunder, varvid det i princip är fråga om sådan ekonomisk verksamhet som avses i reglerna om statligt stöd. Enligt punkt 30 måste sådana offentliga utbildningstjänster särskiljas från tjänster som finansieras främst av föräldrar och elever eller genom kommersiella intäkter. Till exempel omfattas högre utbildning som finansieras helt och hållet av studenter helt klart av ekonomisk verksamhet. I vissa medlemsstater kan offentliga institutioner även erbjuda utbildningstjänster som, på grund av sin art, finansieringsstruktur och förekomsten av konkurrerande privata organisationer, ska betraktas som ekonomiska.

Ett av kriterierna för statligt stöd är det att stödet påverkar handeln mellan medlemsstaterna. I punkt 196 i tillkännagivandet har kommissionen i ett antal beslut, med hänsyn till de särskilda omständigheterna i de berörda ärendena, ansett att åtgärden haft en rent lokal verkan och därför inte påverkat handeln mellan medlemsstaterna. I dessa ärenden har kommissionen särskilt konstaterat att mottagaren levererade varor eller tjänster till ett begränsat område inom en medlemsstat och sannolikt inte lockade kunder från andra medlemsstater, och att det inte kunde förutses att åtgärden skulle ha mer än en marginell verkan på villkoren för gränsöverskridande investeringar eller etableringar. På denna grund kan den skatteutgift som gäller kommersiell utbildningsservice som ordnas av anordnare av yrkesutbildning ofta anses sakna

kriteriet för påverkan på handeln, varvid det inte är fråga om ett statligt stöd. Så är det dock inte i samtliga fall, eftersom kommersiell utbildningsservice till och med erbjuds över gränsen till andra medlemsstater.

För att statligt stöd ska omfattas av tillämpningsområdet för artikel 107.1 i fördraget ska det gynna ”vissa företag eller viss produktion”. Enligt punkt 117 i tillkännagivandet omfattas inte alla åtgärder som gynnar ekonomiska aktörer av begreppet stöd, utan endast de som ger en fördel på ett selektivt sätt till vissa företag eller kategorier av företag eller till vissa ekonomiska sektorer. Åtgärdernas selektivitet bör enligt punkt 128 i tillkännagivandet normalt sett bedömas genom en trestegsanalys. För det första måste referenssystemet identifieras. För det andra bör det fastställas om en viss åtgärd utgör ett undantag från det systemet, eftersom den gör åtskillnad mellan ekonomiska aktörer som, mot bakgrund av systemets egentliga mål, är i en jämförbar situation i faktiskt och rättsligt hänseende. Att bedöma om ett undantag föreligger är nyckelelementet i denna del av analysen och möjliggör en slutsats om huruvida åtgärden vid första påseendet är selektiv. Om den berörda åtgärden inte utgör ett undantag från referenssystemet är den inte selektiv. Om åtgärden emellertid utgör ett undantag och därför är selektiv vid första påseendet måste det fastställas i det tredje steget av analysen om undantaget motiveras av systemets art eller allmänna systematik. Om en åtgärd som är selektiv vid första påseendet motiveras av systemets art eller allmänna systematik kommer den inte att anses vara selektiv och faller således utanför tillämpningsområdet för artikel 107.1 i fördraget.

I inhemsk lagstiftningspraxis finns flera exempel på fall där det beviljats befrielse från överlåtelseskatt för överlåtelse av fastighet eller värdepapper i samband med bolagisering av viss verksamhet i ett offentligt samfund. Åtgärderna kan med tanke på statligt stöd motiveras med att de inte utgör ett undantag från referensskattesystemet eller med att de är förenliga med systemets art eller allmänna systematik. Som referensskattesystem ska då betraktas de bestämmelser i lagen om överlåtelseskatt som ska tillämpas på aktiebolag och som tillåter företagsarrangemang utan överlåtelseskatt när det gäller verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform. Överlåtelseskatt ska med stöd av 4 § 5 mom. och 15 § 3 mom. i lagen om överlåtelseskatt inte betalas för överlåtelse av fastighet till ett samfund som fortsätter den överförda verksamheten då det grundar sig på ändring av samfundsform eller på fusion eller på fission i enlighet med 52 c § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968). Överlåtelseskatt ska inte heller betalas med stöd av 43 § vid överlåtelse av fastighet eller värdepapper i samband med verksamhetsöverlåtelse. Eftersom skattefrihet i samband med dessa företagsarrangemang är möjlig i bolagsform, innebär beviljande av skattefrihet i motsvarande eller jämförbara situationer till en part som inte som sådan omfattas av de nämnda bestämmelserna inte en selektiv åtgärd som avses i reglerna om statligt stöd, och den fördel som åtgärden medför kan därmed inte betraktas som statligt stöd.

Tidsbundna befrielser från överlåtelseskatt har genomförts t.ex. i samband med bolagiserings-skyldigheterna enligt kommunallagen (410/2015). Dessutom kan det hänvisas till Europeiska gemenskapernas kommissions egen beslutspraxis i mål C-27/99. I målet behandlades en reform av kommunala affärsenheter som producerade tjänster inom el-, gas- och vattendistribution, trafik, avfallshantering och läkemedelsbranschen som genomfördes 1990 i Italien. Enligt lagen om reformen kan kommunen tillhandahålla tjänster bl.a. genom att bilda aktiebolag. Kommissionen ansåg att de förmåner som beviljades dessa aktiebolag bl.a. i inkomstbeskattningen uppfyllde alla kriterier för statligt stöd och beslutade att samtliga stöd skulle återkrävas. I skatteförmånerna ingick också befrielse från all överlåtelseskatt som hänför sig till omvandling av kommunala inrättningar till aktiebolag. Kommissionen ansåg att något statligt stöd inte uppstod eftersom arrangementet kunde motiveras med den interna logiken i skattesystemet. Överlåtelseskatt betalas i Italien i princip alltid när en ny sammanslutning inrättas eller när det överförs tillgångsposter mellan olika sammanslutningar. I Italien befrias dock åtgärder av detta slag systematiskt från överlåtelseskatt med stöd av den allmänna principen om

rättvis beskattning i den italienska skatterätten. I det föreliggande fallet var det enbart fråga om att företagets rättsliga struktur ändrades; åtgärden ökade inte företagets vinst eller dess förmåga att ge vinst. Enligt beslutet var överlåtelseskattefrihet för åtgärder av detta slag motiverat med stöd av de principer om rättvis beskattning som tillämpas i skattesystemet i fråga.

2.3 Föreslagen ändring

För att underlätta strukturarrangemang för anordnarna av yrkesutbildning föreslås det att en ny 43 c § fogas till lagen om överlåtelseskatt. Paragrafen motsvarar med vissa ändringar den 43 c § som var i kraft 2013—2016.

Enligt det föreslagna 43 c § 1 mom. återbetalar Skatteförvaltningen på ansökan betalad skatt, om en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse under 2018—2022 till ett privat aktiebolag mot aktier i bolaget överlåter en fastighet i sin ägo som i huvudsak används i verksamhet som bedrivs av överlåtaren enligt ett tillstånd som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) eller enligt ett tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (531/2017). Åtgärden är på de grunder som beskrivits ovan inte selektiv på det sätt som avses i reglerna om statligt stöd. Den nya lagen om yrkesutbildning stadfästes den 11 augusti 2017 och träder i kraft den 1 januari 2018. Samtidigt upphävs lagen om grundläggande yrkesutbildning (630/1998) och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998).

Skattefriheten gäller till skillnad från tidigare inte överlåtelse till en förening eller stiftelse, vilken i praktiken kan ske i form av ett köp, eftersom åtgärden inte på motsvarande sätt kan motiveras med att den inte utgör en avvikelse från referensskattesystemet eller med att den är förenlig med systemets art eller allmänna systematik. Skattefriheten gäller bolagisering av fastighetsförmögenhet, då ägandet övergår från direkt ägande av en fastighet eller en fastighetsaktie till indirekt ägande via ett annat bolag. Vid ett köp mot penningvederlag är det inte fråga om att ägandeformen blir en annan, utan om realisering av egendom. Överlåtelsen kan dock genomföras utan överlåtelseskatt om den genomförs i form av en gåva, eftersom endast överlåtelse mot vederlag omfattas av överlåtelseskatt.

Skattefriheten gäller inte i den tidigare gällande 43 c § 1 mom. 2 punkten avsedda överlåtelser, där fastigheter som varit i det kommunala skolväsendets användning överläts för användning i yrkeshögskoleutbildning eller yrkesutbildning inom ramen för servicestrukturreformen.

En förutsättning är enligt 2 mom. att den överlåtna fastigheten i huvudsak används för tillståndsenlig verksamhet som bedrivs av det mottagande bolaget eller dess ägare. Skattefriheten gäller på så sätt till skillnad från tidigare även i situationer där det mottagande bolaget inte själv bedriver sådan verksamhet i fastigheten, utan verksamheten bedrivs av bolagets ägare. En förutsättning för skattefrihet är dessutom delvis de krav på verksamhetens kostnader och användningen av fastigheten som ingick i det tidigare gällande 43 c § 2 mom.

De krav på verksamhetens kostnader som ingick i det tidigare gällande 43 c § 2 mom. ändras så att bestämmelsen motsvarar det finansieringssystem som för närvarande gäller yrkeshögskolorna och som reformeras vid ingången av 2018 i fråga om yrkesutbildningen. Enligt det föreslagna 2 mom. är en ytterligare förutsättning att kostnaderna för den verksamhet som ordnas i fastigheten finansieras i huvudsak med finansiering som beviljas i enlighet med 9 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) eller att yrkeshögskolan i huvudsak använder lokalerna för fullgörande av sina offentligt finansierade uppgifter enligt 4 § i yrkeshögskolelagen. Enligt 9 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som träder i kraft den 1 januari 2018, undervisnings- och kulturministeriet beviljar anordnare av yrkesutbildning finansiering för de uppgifter som det föreskrivs om i lagen om yrkesutbildning inom ramen för det anslag som tas in i statsbudgeten och inom ramen för

kommunens finansieringsandel enligt 9 a § 1 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Från och med ingången av 2018 omformas finansieringssystemet för yrkesutbildningen till en enhetlig helhet genom att de nuvarande finansieringssystemen för yrkesinriktad grundutbildning, yrkesinriktad tilläggsutbildning, läroavtalsutbildning och särskilda yrkesläroanstalter sammanförs. Finansieringssystemet kommer också att inkludera finansieringen för examensinriktad arbetskraftsutbildning och en del av finansieringen för arbetskraftsutbildning som inte leder till examen. Dimensioneringen av finansiering för yrkesutbildning på basis av faktiska kostnader frångås i alla avseenden, och den totala statliga finansiering som riktas till yrkesutbildning blir budgetbaserad. I fortsättningen kommer finansieringen av yrkesutbildning inte heller längre att basera sig på systemet med pris per enhet. I samband med den yrkeshögskolelag som trädde i kraft vid ingången av 2015 överfördes ansvaret för yrkeshögskolornas basfinansiering helt till staten, och kommunens självfinansieringsandel av yrkeshögskolornas driftskostnader slopades vid ingången av 2015. Samtidigt slopades priset per enhet och antalet studerande som finansieringsgrund.

Det nya finansieringssystemet tas i bruk så att bas-, prestations- och genomslagsfinansieringens andelar ändras stegvis fram till 2022. Eftersom de slutliga finansieringsandelarna tillämpas från och med 2022, är det motiverat att tillämpa också den föreslagna 43 c § åren 2018—2022. På så sätt har utbildningsanordnarna tillräckligt med tid att bedöma konsekvenserna av finansieringsreformen för deras verksamhetsförutsättningar och kan vid behov vidta åtgärder för sammanslagning eller andra arrangemang.

I och med den föreslagna 43 c § kan en kommun, en samkommun eller en privat sammanslutning, såsom en förening eller ett aktiebolag, eller en sådan stiftelse som inte omfattas av begreppet sammanslutning, utan överlåtelseskatt delta i arrangemang som gäller sammanslagning av yrkesutbildningsverksamhet genom att verksamheten eller en eller flera fastigheter som används i verksamheten först bolagiseras, varefter sammanslagningen av verksamhet och fastighetsförmögenhet kan genomföras genom att bolagen fusioneras.

Liksom tidigare ska skattefriheten gälla överlåtelse till det mottagande bolaget mot aktier i bolaget inte bara av fastigheten utan även av aktier i det bolag som äger eller besitter fastigheten, om fastigheterna i huvudsak används i tillståndsenlig verksamhet eller om aktierna medför rätt att besitta en lägenhet som är i sådan användning.

Överlåtelseskatt ska inte betalas för aktier som överlåtaren får mot den överlåtna fastigheten eller mot aktier i det bolag som äger eller besitter fastigheten. Förvärv som grundar sig på teckning av aktier är inte en överlåtelse i begreppsmässigt hänseende, och hör därför inte till tillämpningsområdet för lagen om överlåtelseskatt.

I samband med överlåtelse kan också lån som hänför sig till fastigheten eller byggnaden överföras på mottagaren. Att påta sig ansvaret för överlåtarens skulder anses vara jämförbart med penningvederlag. I sådana fall ska bestämmelsen tolkas så att skattefriheten gäller överlåtelsen också till den del som vederlaget utöver aktier består av åtagande av skuld. Bolagisering jämförs i sak med verksamhetsöverlåtelse, där utgångspunkten är att också de skulder som hänför sig till tillgångarna överförs.

Det föreslås att den ovan beskrivna tolkningen i riksdagens finansutskotts betänkande FiUB 33/2012 rd om tillämpningen av skattefrihet i situationer där en samkommun håller på att upplösas också ska tillämpas på de bestämmelser som nu föreslås.

Bestämmelserna om ansökningsförfarande i 4 och 5 mom. motsvarar de tidigare gällande bestämmelserna. Enligt 4 mom. ska ansökan göras inom ett år från det att skatten betalades. Till ansökan ska enligt förslaget fogas en utredning om fastighetens användning före överlåtelsen och därefter samt ett utlåtande av undervisnings- och kulturministeriet om huruvida villkoren för skattefrihet uppfylls.

Enligt 5 mom. kan Skatteförvaltningen besluta att skatt inte ska betalas, om villkoren för skattefri överlåtelse uppfylls.

Paragrafens 6 mom. innehåller enligt förslaget en bestämmelse om skyldigheten att betala återburen skatt eller skatt som inte betalats, om fastighetens eller lägenhetens användningsändamål ändras eller om fastigheten eller de aktier som medför rätt att besitta fastigheten eller lägenheten överläts. Bestämmelsen motsvarar den tidigare gällande bestämmelsen. Ordalydelsen innehåller dock en teknisk justering jämfört med den tidigare 43 c §.

3 Propositionens konsekvenser

Det finns inte tillgång till någon uppskattning av vilken inverkan befrielsen från överlåtelseskatt har på skatteutfallet. Det är möjligt att de åtgärder som avses i lagförslaget inte skulle genomföras i någon större utsträckning utan befrielse från överlåtelseskatt. Åtgärden gör det lättare för dem som anordnar yrkesutbildning att anpassa sig till den minskade finansieringen.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet.

Följande myndigheter och organisationer har gett utlåtande om propositionen: undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen, Skatteförvaltningen, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry, Finlands näringsliv rf, Bildningsarbetsgivarna rf, Suomen Kansanopistoyhdistys - Finlands Folkhögskolförening ry, Finlands Kommunförbund rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Samtliga remissinstanser har understött åtgärderna för att göra det lättare för anordnare av yrkesutbildning att anpassa sig till en minskad finansiering, eller också har de inte haft något att anmärka på förslaget.

Med anledning av undervisnings- och kulturministeriets och Skatteförvaltningens utlåtanden har propositionens motiveringar kompletterats och förtydligats i fråga om tillämpligheten av skattefrihet i fall då en samkommun håller på att upplösas, skattefrihetens omfattning när man till ett bolag under bildning utöver fastigheter eller fastighetsvärdepapper överför skulder som hänför sig till dessa samt i fråga om befrielse från överlåtelseskatt för aktier som fåtts som vederlag.

Vissa remissinstanser har föreslagit att skattefriheten enligt den föreslagna lagen ska utvidgas så att dess tillämpningsområde är vidare än tillämpningsområdet för den 43 c § som gällde tidigare. Dessa förslag har i detta sammanhang inte kunnat beaktas. Dessutom har det föreslagits att skattefriheten på motsvarande sätt som enligt den tidigare gällande 43 c § också ska gälla överlåtelse mot vederlag till en förening eller stiftelse. Förslaget har inte i ovan beskriven form kunnat beaktas på grund av Europeiska unionens regler om statligt stöd.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till lagen om överlåtelseskatt (931/1996) en ny 43 c § som följer:

43 c §

Temporär skattefrihet vid vissa strukturarrangemang inom utbildningen

Skatteförvaltningen återbetalar på ansökan betalad skatt, om en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse under 2018—2022 till ett privat aktiebolag mot aktier i bolaget överlåter en sådan fastighet i sin ägo som i huvudsak används i verksamhet som bedrivs av överlåtaren enligt ett tillstånd som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) eller enligt ett tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (531/2017).

En förutsättning för att skatten ska återbetalas är att den överlåtna fastigheten i huvudsak används för verksamhet som det mottagande bolaget eller dess ägare bedriver enligt ett sådant tillstånd som avses i 1 mom. En ytterligare förutsättning är att kostnaderna för den verksamhet som ordnas i fastigheten finansieras i huvudsak med finansiering som beviljas i enlighet med 9 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) eller att yrkeshögskolan i huvudsak använder lokalerna för fullgörande av sina offentligt finansierade uppgifter enligt 4 § i yrkeshögskolelagen.

Skattefriheten gäller på motsvarande sätt överlåtelse till ett mottagande bolag av aktier i ett sådant bolag som ägs av en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse och som äger och besitter fastigheter, om fastigheterna i huvudsak används för ett ändamål som avses i 1 mom. eller om aktierna medför rätt att besitta en lägenhet som används för ett ändamål som avses i 1 mom.

Ansökan om skatteåterbäring ska göras inom ett år från det att skatten betalades. Till ansökan ska fogas en utredning om användningen av fastigheten före och efter överlåtelsen. Till ansökan ska fogas ett utlåtande av undervisnings- och kulturministeriet om att förutsättningarna för skattefrihet är uppfyllda.

Om ansökan har gjorts och utredning har lämnats om att förutsättningarna för skattefri överlåtelse är uppfyllda redan innan skatten har betalats, kan Skatteförvaltningen besluta att skatt inte ska betalas.

Återburen skatt eller skatt som inte betalats ska betalas, om fastighetens eller lägenhetens användningsändamål ändras innan fem år har förflutit från överlåtelsen eller om fastigheten eller de aktier som medför rätt att besitta fastigheten eller lägenheten inom nämnda tid överläts vidare till någon annan mottagare än en sådan som avses i 1 mom. för att användas för ett ändamål som avses i 2 mom. Skatten ska betalas inom sex månader från överlåtelsen eller från den tidpunkt då fastighetens eller lägenhetens användningsändamål har ändrats.

RP 153/2017 rd

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2022.
Lagen tillämpas på överlåtelser som grundar sig på ett avtal som ingåtts på lagens ikraftträdandedag eller därefter.

Helsingfors den 26 oktober 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

Lag

om temporär ändring av lagen om överlåtelseskatt

I enlighet med riksdagens beslut
fogas temporärt till lagen om överlåtelseskatt (931/1996) en ny 43 c § som följer:

Lydelse som gällde år 2013—2016

Föreslagen lydelse

43 c §

43 c §

Temporär skattefrihet vid vissa strukturarangemang inom utbildningen

Temporär skattefrihet vid vissa strukturarangemang inom utbildningen

Skatteförvaltningen återbetalar på ansökan betald skatt, om

Skatteförvaltningen återbetalar på ansökan betald skatt, om en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse under 2018—2022 till ett privat aktiebolag mot aktier i bolaget överlåter en sådan fastighet i sin ägo som i huvudsak används i verksamhet som bedrivs av överlåtaren enligt ett tillstånd som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) eller enligt ett tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (531/2017).

1) en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse under 2013—2016 överlåter en fastighet som den äger till en förening, en stiftelse eller ett privat aktiebolag mot aktier i det som bedriver verksamhet enligt tillstånd som avses i yrkeshögskolelagen (351/2003) och enligt tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning (630/1998) samt i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), eller

2) en kommun eller samkommun överlåter en fastighet som varit i skolväsendets användning enligt 43 b § för användning i enlighet med 1 punkten i detta moment till en där avsedd förvärvare.

En förutsättning för att skatten ska återbetalas är att den överlåtna fastigheten i huvudsak används för verksamhet för vilken mottagaren, samt i de situationer som avses i 1 mom. 1 punkten även överlåtaren, har fått tillstånd enligt 1 mom. av statsrådet. En ytterligare förutsättning är att kostnaderna för den verksamhet som ordnas i fastigheten kan räknas till de kostnader som används som grund för statsandelen i enlighet med 25 och 26 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) eller att en anordnare av grundläggande yrkesutbildning enligt 25 § i den lagen använder fastigheten i huvudsak för yrkesinriktad tilläggsutbildning enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller för arbetskraftsutbildning enligt lagen om offentlig arbetskrafts-

En förutsättning för att skatten ska återbetalas är att den överlåtna fastigheten i huvudsak används för verksamhet som det mottagande bolaget eller dess ägare bedriver enligt ett sådant tillstånd som avses i 1 mom. En ytterligare förutsättning är att kostnaderna för den verksamhet som ordnas i fastigheten finansieras i huvudsak med finansiering som beviljas i enlighet med 9 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) eller att yrkeshögskolan i huvudsak använder lokalerna för fullgörande av sina offentligt finansierade uppgifter enligt 4 § i yrkeshögskolelagen.

och företagsservice (916/2012).

Skattefriheten gäller på motsvarande sätt överlåtelse av aktier i ett bolag som ägs av en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse och som äger och besitter fastigheter till ett mottagande bolag *eller en mottagande förening eller stiftelse*, om fastigheterna i huvudsak används för ett ändamål enligt 2 mom. eller om aktierna medför rätt att besitta en lägenhet som används för ett ändamål enligt 2 mom.

Ansökan om skatteåterbäring ska göras inom ett år från det att skatten betalades. Till ansökan ska fogas en utredning om användningen av fastigheten före och efter överlåtelsen. Till ansökan ska fogas ett utlåtande av undervisnings- och kulturministeriet om att villkoren för skattefrihet är uppfyllda.

Om ansökan har gjorts och utredning har lämnats om att villkoren för skattefri överlåtelse är uppfyllda redan innan skatten har betalats, kan Skatteförvaltningen besluta att skatt inte ska betalas.

Återburen skatt eller skatt som inte betalats ska betalas, om fastighetens eller lägenhetens användning ändras innan fem år har förflutit från överlåtelsen eller om de aktier som medför rätt att besitta fastigheten eller lägenheten inom nämnda tid överläts vidare till någon annan mottagare än en sådan som avses i 1 mom. 1 punkten för att användas för ett ändamål enligt 2 mom. *Skatt behöver dock inte betalas på grundval av att användningen ändrats när ägaren är ett aktiebolag som ägs av en kommun eller samkommun och fastigheten eller lägenheten tas i användning för ett ändamål som avses i 43 b §.* Skatten ska betalas inom sex månader från överlåtelsen eller från den tidpunkt då användningen av fastigheten eller lägenheten har ändrats.

Skattefriheten gäller på motsvarande sätt överlåtelse *till ett mottagande bolag* av aktier i ett *sådant* bolag som ägs av en kommun, en samkommun, ett privat samfund eller en privat stiftelse och som äger och besitter fastigheter, om fastigheterna i huvudsak används för ett ändamål som avses i 1 mom. eller om aktierna medför rätt att besitta en lägenhet som används för ett ändamål som avses i 1 mom.

Ansökan om skatteåterbäring ska göras inom ett år från det att skatten betalades. Till ansökan ska fogas en utredning om användningen av fastigheten före och efter överlåtelsen. Till ansökan ska fogas ett utlåtande av undervisnings- och kulturministeriet om att *förutsättningarna* för skattefrihet är uppfyllda.

Om ansökan har gjorts och utredning har lämnats om att *förutsättningarna* för skattefri överlåtelse är uppfyllda redan innan skatten har betalats, kan Skatteförvaltningen besluta att skatt inte ska betalas.

Återburen skatt eller skatt som inte betalats ska betalas, om fastighetens eller lägenhetens *användningsändamål* ändras innan fem år har förflutit från överlåtelsen eller om *fastigheten* eller de aktier som medför rätt att besitta fastigheten eller lägenheten inom nämnda tid överläts vidare till någon annan mottagare än en sådan som avses i 1 mom. för att användas för ett ändamål som avses i 2 mom. Skatten ska betalas inom sex månader från överlåtelsen eller från den tidpunkt då fastighetens eller lägenhetens *användningsändamål* har ändrats.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2022.

Lagen tillämpas på överlåtelser som grundar sig på ett avtal som ingåtts på lagens ikraftträdandedag eller därefter.